

sed tanquam juribus executores, ut dicit Lauret. de Franch., part. II, quæst. 30, nu. 1, et Monacell., tom. IV, *supplement. ad tom. II*, n. 355, tenent. Ricc., in *Prax. rer. for. ecclesiast.*, part. II, resolut. 210, n. 1, limit. 2, et collect. 4050; Leo, *Thesaur. for. eccles.*, p. I, cap. 8, n. 18; part. IV, cap. 2, n. 143; Pax Jord., *Elucubr.*, tom. II, lib. VII, tit. 14, n. 59; Ventrigl., in *Prax.*, part. I, adnotat. 48, § *Unic.*, n. 106; Gallemart., *Collect. in concil. Trid.*, sess. XV, cap. 13, remiss. verb. *Nota ex Farinacio*; Romaguer., *ad synod. Gerund.*, lib. III, tit. 10, cap. 1, n. 10; Monacell., tom. I, tit. 8, formul. 20, n. 26, et tom. III, tit. 3, formul. 6, n. 13; card. de Luca, *De jurisdict.*, discurs. 29, n. 7, et discurs. 104, n. 2, et in *Miscellan.*, disc. 15, n. 8, ubi dicit, quod iste punctus post emanatam constitutionem Gregor. XV, incip. *Inscrutabili*, non mereatur amplius discursum; Passerinus præclarissimæ religionis prædicatorum doctissimus filius *De statu homin.*, tom. III, quæst. 189, art. 10, insp. 10, nu. 769: « Sed ubi episcopis datur facultas coercendi, corrigendi et puniendi regulares, datur etiam facultas eos excommunicandi, et sic. v. gr. dum, sess. XXV, cap. 13, datur episcopis facultas compellendi eos ad processiones, datur etiam facultas eos compellendi per censuras. » Barbosa, in concil. *Trident.*, sess. XXV, *De regularibus*, cap. 15, n. 19, et *De offic. et potest. episcop.*, part. III, alleg. 78, n. 25, cum pluribus ibi citatis, dicens in finem non semel sic censuisse sacram congreg. Rit., ut in *Ferrarien.*, 27 Jul. 1609, in *Chilensi in Indiis*, 27 Februarii et 15 Maii 1610, et in *Toletana*, 4 Jun. 1615.

(81. Non posse autem regulares ab episcopis censuris distringi, resolvunt multi, quos refert et sequitur Sanchez, *De matrimon.*, lib. V, disp. 35, n. 28; Donatus, *Prax. rer. regul.*, tom. I, tract. 13, qu. 24. Idem tenent Henriquez, in *Summa*, lib. VII, cap. 25, § 7; P. Emmanuel, in *Summa*, tom. I, cap. 74, nu. 4; Villalobos, in *Summa*, tom. II, tract. 35, difficult. 5, n. 17; Portell., in *Addition. ad dub. Regular.*, verb. *Episcopus*, n. 7, et verb. *Processiones*, n. 1; Hieronymus Roderic., in *Compend. qq. regular.*, resolut. 118, n. 1; Scott., in *Bullis select.*, bulla 393, vers. *Si autem*; Laurent. de Peyrinis, tom. I, in *Constitut. sui ordin. Minor.*, *constitut. 2 Sixti IV*, n. 60; Tamburin., *De jur. abbat.*, tom. I, disp. 19, q. 7, nu. 7; Diana, part. III, tract. 2, resolut. 76, et dicit decisum, Quaranta, verb. *Præcedentia*, in fine; et sic tenent plurimi alii acriter defendentes, quod episcopi non possint censuris adversus regulares exemptos procedere, ex quo nulla adsit religio, quæ sive per specialem concessionem, sive per communicationem tale privilegium habere non prætendat.

(82. Unde, pendente lite super exhibitione privilegii, non potest episcopus regulares turbare in sua possessione exemptionis, neque in eos poterit suam jurisdictionem exercere, et in dubio an jurisdictionem perti-

neat ad episcopum, non potest episcopus in causa cognoscere, ne sit iudex in propria causa, sed examen et decisio sunt de reservatis Sedi Apostolicæ, juxta constitutionem Clementis X, incip. *Superna*, et interim abstinendum esset a censuris, admonitis superioribus, et certiorata sacra congregatione de excessu regularium, ut accidit in una *Forolivien.*, die 6 Mart. 1692, ubi cum Patres Camaldulenses occasione accessus episcopi ad eorum ecclesiam tempore expositionis venerabilis sacramenti, illum nec in ingressu, nec in egressu associare, neque naviculum incensum, ut moris erat (licet a ministro cæremoniæ moniti), ut thurificare posset sanctissimum, porrigere voluissent; et episcopus de his sacram congregationem reddidisset instructam, hæc ad relationem cardin. Petrucci, die 6 Mart. 1692, rescripsit: « PP. Camaldulenses teneri præstare episcopo accedenti ad eorum ecclesiam omnes actus reverentiales, et ad mentem. *Mens est*, quod P. abbas accedat ad episcopum, et exprimat obsequia, tam suo quam religiosorum suorum nomine; » sic refert Monacell., tom. IV *Supplement. ad tom. III*, n. 356.

(83. Cæterum quamvis regulares exempti sint a jurisdictione ordinariorum, et sic non teneantur comparere, dum ab eis citantur; tamen id non procedit, cum in citatione exprimitur causa, quæ fundat super regulares jurisdictionem, si non ordinarium, saltem delegatam, in aliquibus particularibus casibus, ut si citentur ad comparandum et reddendam rationem quare ad processionem non accesserint; tunc enim tenentur comparere, cum ad id assistat episcopis dispositio concilii Tridentini, sess. XXV, *De regularibus*, cap. 13, eisdem tribuens jus compellendi regulares ad processiones; alias poterunt episcopi contra ipsos contumaces censuras relaxare, declarando ad removendum omne dubium validitatis censurarum, quod id faciunt tanquam Sedis Apostolicæ delegati, ut sic declarandum esse censuit pluries in similibus sac. congregat. Concilii, apud Fagnan., in cap. *Quoniam*, n. 35, De officio delegati, et in cap. *Nullus*, n. 32, De paroch., et recenter ita faciendum esse respondit eadem sac. congreg. Concil., in *Meliten.*, 17 Novembr. 1703, ad tertium, apud Monacell., tom. II, tit. 3, formul. 6, n. 5. Vide Ursayam, tom. III, part. I, disceptat. 15, et tom. VI, disceptat. 36 per tot., ubi multa adducit ad rem; Donat., *Prax. rer. regul.*, tom. I, tract. 13, quæst. 17; Panimoll., decis. 84, n. 8.

(84. Concludendum igitur est, quod licet regulares exempti sint a jurisdictione episcoporum, non sunt tamen exempti a stricto debito exhibendi eis omne obsequium et reverentiam, quia jus reverentiale eis per exemptionem non fuit ablatum, ut recte dicunt card. de Luca, *De regularibus*, discurs. 1, n. 31, et discurs. 64, n. 15; Passerin., *De statib. homin.*, tom. III, qu. 189, art. 19, insp. 10, n. 798; Monacell., tom. III, tit. 3, formul. 6, n. 20, et alii passim, et declara-

vit sacra Congr. Episcop., in *Foroliv.*, 6 Martii 1692, et habetur ex constitut. 26 Leonis X, incip. *Dum intra*, in qua § 24 Pontifex ipse sic regulares alloquitur: « Eosdem insuper fratres in virtute sanctæ obedientiæ monemus (hoc est præcipimus), ut eosdem episcopos loco sanctorum apostolorum subrogatos pro debita et nostra, ac Apostolicæ Sedis reverentia, congruo honore et convenienti observantia venerentur. »

(85. Et episcopus sic monet: « Ipsos quoque episcopos hortamur, et per viscera misericordiæ Dei nostri requirimus, ut fratres ipsos affectu benevolo prosequentes, charitative tractent, ac benigne foveant, seque illis minime difficiles, aut duros, vel morosos, sed potius faciles, mites, propitios, piaque munificentia liberales exhibeant, ac in omnibus prædictis, tanquam in agro Dominico cooperatores eorumque laborum participes, prompta benignitate recipiant, eorumque jura omni cum charitate custodiant atque defendant. » Et Clement. unica *Frequens et assidua*, De excessibus prælatorum, enuntiatis triginta gravaminibus illatis per prælatos, § *Verum*, episcopos non hortatur, sed eis præcipit, « ut viros religiosos exemptos, privilegiatos et non exemptos, mendicantes et non mendicantes charitative tractent et foveant, et sua jura, et privilegia inviolabiliter eis servent. »

(86. Et ibidem § *Verum* sive episcopis, sive regularibus exemptis, et non exemptis in mutua debita dilectionis argumentum, sensus et voluntas concilii generalis Viennensis per infrascripta præcisa verba exhibetur, ibi: « Verum, quia una est regularium, et sæcularium prælatorum et subditorum, exemptorum et non exemptorum universalis Ecclesia, extra quam nullus omnino salvatur, quorum omnium unus est Dominus, una fides et unum baptisma (Ephes., IV, 5), decet ut omnes, qui ejusdem sunt corporis, unius etiam sint voluntatis, et sicut fratres ad invicem vinculo charitatis sint astricti: decet igitur, ut et prælati, et alii tam exempti quam non exempti, suis jurebus sint contenti; et alter in alterius injuriam non prosiliat, seu jacturam. *Hæc in dicta Clementin. unica, Frequens et assidua*; De excessibus prælatorum.

(87. Ad dicta supra n. 39, addenda sunt quæ tradit P. Gaudentius de Janua in suo opere ann. 1748 Romæ impresso, *De visitatione*, cap. 4, dubit. 10, num. 46, ibi: « Nihilominus pro regularibus omnibus absque distinctione inter mendicantes et non mendicantes, si intra claustra vivant, quamvis extra claustra quomodolibet delinquant, quod subsint jurisdictioni et punitioi priorum superiorum privative, nisi, quatenus negligentibus superioribus sontes punire scandalosos, jurisdictione ad episcopos devolvatur, in terminis concilii Tridentini, adest apertus motus proprius Benedicti sanctorum. XIII, editus quidem ad dirimendas lites quoad hoc inter Neapolitanum nuntium, et abbatem generalem pro tempore Montis Virginis; sed et pro omnibus regu-

laribus et episcopis, ut evidens erit legenti; sic infra:

« BENEDICTUS XIII.

(88. « Motu proprio, etc., exponi nuper Nobis fecit don Gallus Galluccio abbas generalis ordinis Sancti Benedicti congregationis Montis Virginis, quod licet monachi omnes ejusdem ordinis degentes in monasteria, sub obedientia abbatis cum aliis requisitis per concilium Tridentinum statutis, etiamsi deliquerint extra claustra, juxta privilegia ipsis concessa per felic. record. Urbanum IV, prædecessorem nostrum, in litteris Apostolicis expeditis sub datum Idibus Januarii 1264, et dispositionem ejusdem concilii cap. 14, sess. XXV, *De regularibus*, sint prorsus immunes et exempti a jurisdictione nostri in regno Neapolitano reverendissimi nuntii et subjecti privative tantummodo eorum superioribus regularibus, prout ita declaravit camera nostra generalis auditor per sententiam definitivam in contradictorio judicio, promulgatam contra curiam nuntiaturæ, die 27 Novembris 1671, novas nihilominus modernus nuntius excitavit prætentiones procedendi contra eosdem regulares, sic exemptos, vigore facultatum sibi concessarum per felic. record. Clementem PP. VIII, nostrum pariter prædecessorem in litteris Apostolicis in forma brevis expeditis diebus 19 Junii 1592 et 22 Aug. 1601, sub inani etiam supposito, quod hujusmodi facultas ipsi delegata quoque appareat per idem concilium Tridentinum in supra relato cap. 14, ac ex observantia approbata per felic. record. Clementem undecimum nostrum similiter prædecessorem, non attenda remissione hujusmodi controversiæ præcedenter facta ad nostram ejusdem concilii Tridentini congregationem, et alteram particularem specialiter delegatam; subortis proinde variis casibus, et remissa illorum eidem nuntio causa, propterea in eadem congregatione Concilii, nec in altera particulari priori loco, ut supra delegata, discussa, neque proposita existerit. Agnoscentes modo ipsi oratores, non leve sibi inferri præjudicium per continuationem jurisdictionis prædicti reverendissimi nuntii in detrimentum eorum exemptionis prædictæ, preces Nobis humiliter porrexerunt, ut pro majori eorum tranquillitate controversiam hujusmodi ad Nos avocare; et privilegia prædicta juxta sensum ejusdem concilii Tridentini, et litterarum Apostolicarum interpretari, ac declarare, et sic ab ulterioribus vexationibus desuper usque modo passis eximere, liberare, et alias opportune, prout juris fuerit, Apostolica auctoritate providere dignemur. Nosque ut dissensiones et jurgia inter ecclesiasticos, omni celeritate dirimantur, et ad hoc, ut privilegia per Romanos Pontifices concessa, contrario sensu non explicentur, auditis prius per reverendissimum episcopum Himeriensem nostrum modernum auditorem, de speciali nostro mandato, partibus prædictis, earum procurato-

ribus et defensoribus, tam in voce quam in scriptis, visisque et consideratis omnibus, de jure videndis et considerandis, juxta illius sensum Nobis relatum, et cum illius voto, privilegia prædicta, et exemptionem respective declarare, litesque hujusmodi terminare, prout infra decrevimus. Litteras itaque Apostolicas Urbani Papæ IV, favore dictæ congregationis Montis Virginis, et respective Clementis VIII, favore prædicti reverendissimi nuntii, privilegia et facultates in eis aliisque posterioribus litteris etiam Clementis XI, concessas et expressas, dispositionem quoque prædicti concilii Tridentini, in enuntiato cap. 14, et alia quæcunque decreta in præmissis citata, et quomodolibet edita et acta desuper gesta, totumque et integrum statum et merita causæ in eadem congregatione Concilii, altera particulari congregatione, et alio quocunque iudice particulari pendenti; rationes itidem utriusque parti competentes singulariter præsentibus pro expressis de verbo ad verbum habentes, causam et litem prædictam in statu et terminis, in quibus ad præsens reperitur cum omnibus et singulis illius emergentibus, dependentibus, adnexis et connexis, et cum clausula *Quam et quas*, etc., ad Nos avocantes, illam penitus extinguimus, et abolemus, ac partibus prædictis perpetuum silentium imponimus. Et auctoritate nostra Apostolica declaramus et decernimus privilegia concessa dicto reverendissimo nuntio in regno Neapolitano per eundem Clementem VIII, non aliter intelligi posse et debere, quam de facultate procedendi contra « cujusque ordinis regulares exemptos, qui tamen sint devii et errantes, et extra claustra in delicto deprehendantur; » nullam propterea ipsi competiisse, neque competere facultatem procedendi privative, neque cumulative contra « monachos et regulares degentes in conventibus et monasteriis sub obedientia abbatum aliorumque superiorum; » et cum aliis requisitis per concilium Tridentinum præscriptis; respectu enim istorum, « totam jurisdictionem privative spectare ad superiores regulares, etiamsi monachi, sive regulares extra claustra ita notorie deliquerint, ut populo scandalum publice oriatur » juxta dispositionem concilii Tridentini in supra relato capitulo, et in casu negligentia superiorum regularium esse locum præfixioni termini, sicut ab episcopo, ita etiam a reverendissimo nuntio, ut, eo transacto, jurisdictione ad ipsum devolvatur, juxta clausulam concilii prædicti. Verba autem illa in primo dicto privilegio Clementis VIII. « Ut iidem regulares sciant, præter eorum superiorum correctionem, nostram etiam animadversionem incursuros » intelligi semper debere de regularibus deviiis, et errantibus, et extra claustra vitam degentibus, non obstante quacunque asserta contraria observantia. Litteras Apostolicas proinde ejusdem Urbani IV, et exemptiones ibidem concessas eidem congregationi Montis Virginis, ac sententiam per eundem cameræ Aposto-

licæ generalem auditorem in criminalibus latam prædicta die 22 Novembris 1671, in qua pronuntiatum exstitit, reverendissimo nuntio nullum jus competiisse et competere cognoscendi causas civiles, criminales et mistas, prædictorum monachorum congregationis Montis Virginis intra claustra cum requisitis concilii degentium, etiam extra ea delinquentium, et in delicto deprehensorum, esseque privative subjectos eorum superioribus regularibus, juxta exemptionem ipsorum favore concessam in prædictis litteris Urbani IV, et concilio Tridentino prædicto in omnibus, et per omnia confirmamus, approbamus, convalidamus et renovamus, suumque debitum sortiri effectum, ac omnimode executioni perpetuis futuris temporibus demandari Apostolica auctoritate statuimus. Decernentes presentibus nostris litteris, licet non admissis, neque in camera nostra registratis, nullo unquam tempore opponi de subreptione, obreptione vel alio quovis vitio aut defectu voluntatis vel intentionis nostræ, etiam ex eo, quod modernus nuntius in regno Neapolitano, ejusque promotor fiscalis, et alii quicunque in præmissis forsitan interesse habentes, vel habere quomodolibet pretendentes, ad hoc vocati, citati vel auditi non fuerint, vel ex alia quavis causa quantumvis valida, legitima, urgenti, et juridica, etiam necessario exprimenda, notari, impugnari, invalidari, ad terminos juris reduci, ac in jus et controversiam revocari, aut adversus illas quodcunque juris, et facti, vel gratiæ remedium impetrari posse; sicque, et non aliter per quoscunque iudices ordinarios, commissarios, delegatos, tribunalia, collegia, etiam S. Romanæ Ecclesiæ cardinalium congregationem particularem, ut supra deputatam, a latere legatos, nuntios Apostolicos, causarum Palatii Apostolici auditores, et alios quavis auctoritate fulgentes, semper judicari et definiri debere; sublata eis, et eorum cuilibet, quavis aliter judicandi et interpretandi facultate; ac ex nunc irritum, et inane, nulliusque roboris, et efficaciam declarantes quidquid secus super iis, et circa ea quavis auctoritate, etiam a Nobis vel successoribus nostris pro tempore existentibus contigerit attentari. Non obstantibus præmissis, nec non dictis constitutionibus Clementis VIII, ut supra editis, et quacunque asserta contraria observantia; altera constitutione fel. rec. Pii IV, pariter prædecessoris nostri de registrandis, regula cancellariæ nostræ Apostolicæ de jure quæsito non tollendo, conciliaribus etiam universalibus, et provincialibus, et quibusvis aliis constitutionibus, et ordinationibus Apostolicis, per Nos et Romanos Pontifices prædecessores, sub quibusvis tenoribus et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, ac insolitis clausulis irritantibus, et aliis decretis in genere et in specie, etiam iteratis vicibus, et motu simili concessis, approbatis, aut innovatis legibus, statutis, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel

quavis firmitate alia roboratis, reformationibus, consuetudinibus, cæterisque aliis in contrarium quomodolibet disponentibus; quibus omnibus, et singulis, ac omnibus aliis hic non expressis, de quibus specialis, specifica, expressa, etc., ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, aut quævis alia specificatio habenda, vel aliqua alia forma ad hæc servanda foret, illorum tenores presentibus pro expressis habentes, illis, alias in suo robore permansuris hæc vice duntaxat, harum serie, motu et scientia similibus specialiter et expresse derogamus, ac plene, et sufficienter derogatum esse decernimus et declaramus.

« Datum Romæ, ex nostro Palatio Apostolico Vaticano hac die 16 Martii 1729. »

(89. Sed an in constitutione Clementis XII, incip. *Romanus Pontifex*, VII Kal. April. 1732 (quam ad litteram retulimus supra ad verb. *Privilegium*, art. 3, n. 64) cum aliis recensitis ibi bullis fuerit hic motus proprius Benedicti XIII revocatus, ut concil. Trident. non omnino conformis, dubitari potest.

(90. Insuper facultas puniendi regularem vere degentem, et prævaricantem scandaloze extra claustra, competit sane episcopo, ut præmissum est n. 43, verb. *Insuper*, sed cumulative cum superiore ejusdem delinquentis, non privative, quia privativam non exprimit Tridentinum, nec aliud Sedis Apostolicæ decretum, ut advertit Lauretus de Franchis, prima part. *Controvers., in addition.*, n. 117, allegans plurimos; ita quod regularis ipse superior posset causam utique prævenire, et contra captum, sive habitum reum procedere, juxta constitutiones ordinis puniendum. Anacletus Reiffenstuel, cit. n. 115, *De offic. jud. ord.*, sequens Lauretum. Hæc ille expressis verbis.

(91. Regulares curam subditorum sæcularium assumere nequeunt absque consensu et approbatione episcopi. Bened. XIV, tom. I, constitut. 109, incip. *Firmandis*, § 11. (92. Regulares curam animarum exercentes, vel sacramenta quovis titulo administrantes, subsunt in his jurisdictioni, visitationi et correctioni episcoporum. Idem, *ibid.*, § 2 et 3. (93. Quod intelligitur de jurisdictione ordinaria, non vero delegata. Idem, *ibid.*, § 12.

(94. Regularis parochus exemptus est a visitatione et correctione episcopi in his quæ pertinent ad observantiam disciplinæ regularis. Idem, *ibid.*, § 7. (95. Non autem in his, quæ spectant ad mores et exemplarem vivendi rationem. Idem, *ibid.*, § 8. (96. Multoque minus in his, quæ pertinent ad ipsius officium parochiale. Idem, *ibid.*, § 9. (97. Regularis parochi correctio competit tam episcopo quam superiori regulari, cum præponderantia favore episcopi. Idem, *ibid.*, § 10. (98. Ipsius remotio decerni potest tam ab episcopo quam a superiore regulari, absque alterius consensu. Idem, *ibid.*, § 21.

(99. Exempti tamen sunt ab episcopi vi-

sitatione et correctione parochi regulares, qui curam exercent in ecclesiis eorum monasteriorum sive locorum, in quibus abbates aut alii superiores regulares jurisdictionem episcopalem et temporalem in parochos et parochianos habent. Idem, *ibid.*, § 12. Nisi episcopus probet ampliorem jurisdictionem ex alio capite sibi acquisitam esse. Idem, *ibid.* Exempti sunt etiam animarum curam gerentes in ecclesiis eorum monasteriorum, in quibus abbates generales seu capita ordinum sedem ordinariam principalem habent. Idem, *ibid.*, § 13. Quod non extenditur ad residentias aliorum præsulum regularium non generalium. Idem, *ibid.*, § 13.

(100. Illa autem dicenda est superioris generalis residentia ad effectum hujusmodi exemptionis, quæ a constitutionibus, vel a consuetudine ordinis præfinitur. Idque tantummodo monasterium, non vero aliud, in quo quacunque de causa superior generalis commoratus fuerit pro ordinaria Sede haberi præcipit, licet ipse generalis ibi actu non resideat. Idem, *ibid.*, § 17. Vel si a constitutionibus, vel consuetudine alicujus ordinis residentia non sit præfinita, illa erit pro residentia ordinaria habenda, quam superior generalis, seu caput ordinis, initio generalatus elegerit. Verum si facta semel hujusmodi electione, eandem postmodum variare præsumperit, declarat neque monasterium initio electum, neque alterum, etiamsi cum sua curia eo se transtulerit, privilegia ordinariæ et principalis generalitatis Sedis habiturum. Idem, *ibid.*, § 18. (101. Hæc exemptione non gaudent aliæ parochiæ hujusmodi monasteriis unitæ. Idem, *ibid.*, § 13.

(102. Episcopus pro dictorum exemptorum parochorum remotione potest instare apud superiorem generalem, si cognoverit parochiam non recte administrari, et aliquando etiam debet pro sui officii munere, implorata quoque, quatenus opus sit, Apostolicæ Sedis auctoritate, si nempe generalem prædictam, aut reluctantem, aut parochi plus æquo faventem invenerit. Idem, *ibid.*, § 16. (103. Et in his etiam præservatur majus jus, quod episcopo alias acquisitum fuisse probetur. Idem, *ibidem*, § 19.

(104. In regularium ecclesiis parochialibus episcopus visitare potest illud duntaxat altare, in quo SS. Eucharistiæ sacramentum asservatur, et consequenter sacrum ipsum tabernaculum, fontem baptisterii, si adsit, confessionale parochi, pulpitem ecclesiæ a quo parochus jus habet verbi Dei annuntiandi, sacrarium pariter ecclesiæ ad inspicendum locum, in quo asservatur sacra supellex pro sacramentis administrandis, sepulcrum et cæmeterium parochiale; turrim campanariam, dummodo in ea sint campanæ ad parochiam proprie spectantes; ac demum præter res supra enuntiatas, omnia sacra vasa, quibus vel particulæ consecratae servantur, vel sacra olea, vel aqua baptisterii, vel alia rite benedicta, quæ pro in-

redientium aspersione ad ecclesie fores non consuevit. Idem, *ibid.*, § 7.

(105. In regularibus ecclesiis, sive parochialibus, sive non, potest episcopus confirmationis sacramentum arbitrio suo ministrare. Idem, *ibid.*, § 6.

(106. Regularis superioris approbatio ad confessiones non suffragatur, ut quis absolvere possit a peccatis et censuris reservatis in vim indulti Apostolici requirentis approbationem ordinarii. Idem, *constit.* 100 incip. *Apostolica indulta*, § 6. (107. Regularibus non suffragatur indultum Cruciatæ quoad electionem confessorii pro absolute a censuris et peccatis reservatis. Idem, *ibid.*, § 7.

108. Regulares an expectare debeant consensum episcopi, ut clericum sæcularem ad habitum suæ religionis admittere possint? In jure pariter cautum non reperitur, quamvis hujusmodi consultatio inter episcopum et superiorem regularem, ut unicuique sua ratio constet, ipseque superior regularis ab episcopo edoceri valeat de idoneitate clerici, nunquam interdicta fuerit, nec ipse Pontifex eam vetare intendat, quin potius illius utilitatem atque opportunitatem agnoscat, resolvens opus non esse ad id nova constitutione. Idem, *ibid.*

(109. Non licet episcopis in synodis derogare privilegiis a Sede Apostolica concessis regularium ordinibus. Benedict. XIV, *De synodo diœcesana*, lib. vii, cap. 41, n. 1, adductis ad id pluribus juribus. (110. Regulares enim sæpe conquesti sunt, episcopos in synodis præcepta et statuta emisisse de regulari observantia, cum verbo *præcipimus*; quapropter sacra congregatio Concilii justam agnoscebat regularium querelam, verbum illud *præcipimus*, seu *statuimus* nedom a diœcesanæ, verum etiam a provincialis synodi constitutionibus jussit expungi, et decretum in hunc modum reformari. Intelligent regulares se teneri ad regulæ, quam professi sunt, normam, vitam instituere. Idem, *ib.*, c. 43, n. 1, ex Fagnano, in c. *Quod super his*, n. 25, De majorit. et obedient.

(111. Possunt tamen episcopi tanquam Sedis Apostolicæ delegati plura sancire quoad regulares. Idem, *ibid.*, n. 3. (112. Et præcipue ea, in quibus subduntur ipsis, juxta allata in hoc art. Et signanter regulares obstringuntur constitutionibus synodalibus in iis, quæ respiciunt curam animarum, administrationem sacramentorum, et jurisdictionem episcopi delegatam. Idem, *ibid.*, l. viii, cap. 4, n. 5. Ex concil. *Trident.*, sess. xxv, cap. 11, *De regularibus*, et cap. 1, *De privilegiis*, in 6. (113. Et ad evitandum scandalum, tenentur etiam aliis constitutionibus, licet non semper sub gravi. Idem, *cit.*, n. 5. (114. Tenentur servare festum indictum et interdictum promulgatum ab episcopo, non tamen jejunium, in synodo, vel extra denuntiatur; (115. nisi alia esset antiqua consuetudo, aut scandalum urgeret. Idem, *ibid.*, n. 7 et 9.

(116. Præmonstratensis ordinis canonici,

et moniales sunt a jurisdictione cujuscunque ordinarii exempti, et S. Sedi immediate subjecti. Benedict. XIV, *constit.* incip. *Super eminenti*, § 1 et seq. (117. Eodem privilegio gaudent monasteria, prioratus, ecclesie, prædia, et res quæcunque ad eundem ordinem pertinentes. Idem, *ibid.*, § 5 et 7. (118. Hac tamen exemptione uti non possunt canonici curam animarum addicti in iis quæ ipsam curam respiciunt. Idem, *ibid.*, § 8.

(119. Regulares sunt ab ordinariorum jurisdictione exempti. Benedict. XIV, *constitut.* incip. *Apostolicum ministerium*, § 3. (120. Tamen extra diœcesim, ubi promoti sunt, ordinem in alienis ecclesiis exercere non possunt, nisi ordinario, ejusve officialibus testimoniales suorum superiorum exhibeant. Idem, *ibidem*, § 6. Multoque minus licet ipsis sæcularium confessiones audire, nisi approbati fuerint a loci ordinario. Idem, *ib.*, § 7. Nihil obstantibus amplissimis quibuscunque privilegiis, ac etiam consuetudine. Idem, *ib.*, § 7. Et approbare potest ordinarius regulares ad excipiendas sæcularium confessiones indefinite, et cum præfinitione temporis; approbatus autem indefinite sine causa suspendi non potest. Idem, *ibid.*, § 9.

(121. Regulares in iis, quæ curam animarum et administrationem sacramentorum respiciunt, subsunt jurisdictioni et visitationi episcopi; nihilque hac in re ipsorum privilegiis juvantur. Idem, *ibid.*, § 12 et 13. Idque obtinet, sive regularis parochus sit, sive plura, vel unum sacramentum sæcularibus ministret, sive inscio, sive anuente episcopo. Idem, *ibid.*, § 14. Non tamen subjiciuntur in iis quæ regularem observantiam respiciunt; nisi maneat extra claustra, vel publice delinquentes, a superioribus post interpellationem episcopi, non corrigantur. Idem, *ibid.*, § 15. Superior autem regularis potest sibi subditum, non solum in iis quæ sunt regularis observantiæ, sed etiam curam animarum et administrationis sacramentorum, punire. Idem, *ibid.*, § 17.

(122. Regulares, ob mutatam rerum faciem, in Indiis occidentalibus, non fruuntur amplius privativo jure obtinendi parochias, aliæque officia curata. Benedict. XIV, *constit.* incip. *Cum alias*, § 2 et sequent. Imò qui iis præpositi sunt, tanquam ad nutum amovibiles, possunt, nulla expressa causa, ab ordinario, æque ac a superiore regulari amoveri. Idem, *ib.* Alia vide supra verb. **MISSIONARIUM.**

(123. Regulares non parochi sæcularium confessiones excipientes, an conferentiis casuum pro clero sæculari statuti interesse debeant? Ad id juvat adducere, quæ tradit Benedictus XIV, in Appendice ad tomum quartum sui Bullarii, pag. 25 et sequent., ut sequitur:

Lettera circolare della sacra congregazione della disciplina, diretta a' superiori regolari d'Italia, e dell'Isole adiacenti, sopra

il dubbio, se li confessori regolari, non curati, siano obbligati ad intervenire alla conferenza dei casi morali, ordinata dalli vescovi nella loro diocesi.

« § 1. Altre volte è stata esaminata nelle sagre congregazioni l'istanza d'alcuni vescovi di potere astringere li confessori regolari non curati, a dovere intervenire nella conferenza de casi morali, da detti vescovi in certi giorni della settimana destinati, e varie furono le risoluzioni secondo la diversità dei casi, i quali nelle medesime furono proposti. Essendosi poi conosciuto il pregiudizio, che recava all'osservanza della disciplina regolare il dovere assistere alla detta conferenza in quel tempo in cui dovevano i regolari adempire i di loro officij claustrali, e l'abuso, che si era introdotto tra i confessori suddetti, i quali, col pretesto di dovere assistere alla detta conferenza, non volevano indi venire all'altra stabilita dalla S. M. di Clemente VIII, e dalle loro costituzioni dentro i chiostri; per potersi in tanto dare l'opportuno rimedio a questi inconvenienti, molti procuratori generali, specialmente quello dei minori conventuali, hanno stimato cosa necessaria il dover far ricorso in questa S. C. della disciplina, per poterne sentire la finale risoluzione, colla quale si potessero in avvenire togliere tutti i contrasti. Riferitisi perciò questa causa in essa S. cong. dall'eminetiss. sig. Guadagni prefetto dalla medesima sotto il seguente dubbio:

« Se li confessori regolari, non curati siano, o no, obbligati ad intervenire alle conferenze dei casi di coscienza dai vescovi nelle di loro chiese secolari stabilite? »

« § 2. Ed essendosi, primo di dare la risposta al dubbio suddetto, considerato che questa materia era stata già magistralmente esaminata, e risolta a favore delli regolari nella S. C. del concilio nel tempo, in cui la Santità del nostro signore Papa Benedetto XIV, era segretario della medesima, in una causa d'Acquapendente. — *Visitationis Sacrorum Liminum*, 12 Martii 1718, inserita nella notificazione 15. — al § dei confessori regolari, nel tomo V delle notificazioni ed editi della Santità Sua, quando era arcivescovo di Bologna, fù di comun consenso risposto al dubbio suddetto nel dì 19 Maggio del corrente anno 1752.

« *Negative*, et dentur decreta alias in re hac emanata. Scilicet a S. C. Concilii in una Acquipendii visitationis sanctorum Liminum, 12 Mart. 1718, et in Forosempron., 11 Maii 1685. Riferita nel Foglio della citata causa d'Acquapendente. Et ex sac. congregat. super statu regularium, in una Maceraten., 16 Januarii 1582. Quali tutte si danno per extensum nel fine della presente lettera.

« § 3. Passò poi essa S. C. nel dare l'opportuno provvedimento sopra l'abuso introdotto in alcuni conventi, nei quali, o per negligenza, o per ignoranza dei decreti suddetti non vi si tiene la lezione della

morale, nè vi si fanno le conferenze dei casi, giusta il decreto di Clemente VIII, e delle di loro costituzioni regolari, con ordinare siccome colla presente ordina a tutti i superiori regolari d'Italia, e delle Isole adiacenti, l'esatta e puntuale osservanza del citato decreto di Clemente VIII, e delle di loro costituzioni circa la lezione della morale, e la conferenza dei casi di coscienza, da farsi impreteribilmente in tutti i conventi del di loro ordine, tanto in quelli, nelli quali vi è la sufficiente famiglia de' religiosi, quanto nei piccioli conventi, dove però vi sono confessori regolari approvati dai vescovi per ascoltare le confessioni dei secolari. E coll'espressa condizione, che qual' ora dentro i chiostri non venissero eseguiti ad unguem i decreti di Clemente VIII e le costituzioni del di loro ordine, le quali prescrivono la lezione della morale, e la conferenza dei casi di coscienza, da farsi dentro i loro conventi, o monasterj, in detto caso siano tenuti ed obbligati i confessori suddetti regolari ad assistere ed intervenire alla conferenza dei casi stabilita dai vescovi. S'incarica intanto a' detti superiori regolari, di fare eseguire quanto nella presente lettera si contiene, acciò con effetto adempiti i decreti di Clemente VIII, e le costituzioni dei loro rispettivi ordini, le quali hanno prescritta e stabilita la detta lezione di morale, e conferenza di casi, come un punto principale della regolare disciplina dentro i chiostri, e di dover trasmettere la presente lettera in tutti i loro conventi, e monasterj, con farla ivi leggere due volte l'anno, tenerla affissa nel luogo solito, e registrarla nelle loro segretarie, acciò non si possa allegare causa d'ignoranza in contrario. Per esser così, e non altrimenti l'intenzione di Nostro Signore, a cui essendo stata fatta da Monsignor segretario la relazione di tutto il contenuto nella presente lettera, si è benignamente degnato di approvarlo, e di confermarlo.

« Dato dalla nostra solita residenza questo dì 8 Novembre 1752.

« F. G. A. card. GUADAGNI prefetto.

« F. SOLAZZI, arcivesc. di Tebe Segr. »

Decretum sac. cong. Concilii, in una Acquipendii visitationis Sacrorum Liminum editum 12 Martii 1718.

In relatione status Ecclesie de more ab episcopo Aquipendii ad hanc sacram congregacionem transmissa, legitur ab eodem institutas fuisse in sua diœcesi conferentias, sive congregaciones pro discutiendis casibus conscientie, quæ singulo quoque mense coguntur, quibus diligentissime interveniunt omnes parochi et sacerdotes quibus fidelium sacramentales confessiones commissæ sunt, et reliquis ecclesiasticorum cœtus.

In eadem relatione habetur, quatuor esse conventus regularium in civitate Aquipendii, Augustinianorum videlicet, Minorum conventualium, Capuccinorum, et PP. Minorum Observantiæ, et religiosos in iisdem degentes